

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 4 (371)

Fredagen den 25 januari 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modetidn., månadsuppl. » 3:— Bargarderoben » 3:—	Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
---	--	---	--	---

Ellen Lundberg,
f. Nyblom.

Är sitta vi nu vackert midt emot hvarandra i hennes lilla, med raffinerad elegans utstyrda arbetsrum. Det är er egen redaktör, mina damer, som skapat den litet komiska situationen; han har nämligen helt drakoniskt befallt:

»Du skall gå och interwiewa fru Lundberg!»

Och nu säger hon ironiskt småleende, men med utsökt älskvardhet till mig:

»Och så har ni naturligtvis kommit för att pejla min själ?»

Jag frågar er: är det inte för galet? Denna unga dam, som jag knappast sett, och hvilken för mig endast finns till i mitt minne som några förtjusande vers, frågar mig nu direkt, utan omsvep:

»Och så har ni kommit för att pejla min själ?»

Jag blygs öfver min djärfhet, men stammar några ord om en tidnings plikter gent emot sin läsekrets och tillägger, att jag skall vara ytterst diskret.

»Ja, det måste ni lofva. Ni får inte tala om, att jag skref vers

det första jag gjorde, och att jag är mycket melankolisk, också när jag är glad.»

Så kastar hon om från den markeradt skämtsamma tonen:

»Nå, hvarmed kan jag nu stå till tjänst? Att jag skrifver vers, det vet ni, att jag fått Svenska akademiens andra pris, det vet ni, att min mamma heter Helena och min pappa Karl Rupert och är en glad själ...»

»Det vet jag. Och jag vet också, att professorn är en af de aderton, och att er fru mor är en charmant skriftställarinna både i bunden och obunden form och skrifver en svenska...»

»Stopp, hon skrifver ingen svenska alls! Det är jag det. Jag öfversätter från danska allt hvad min mor skrifver. Och ni kan lita på att det inte är så litet; min mor är produktiv. För öfrigt, efter som vi tala om min verksamhet som öfversättarinna, får jag be er vara god och inte glömma de här.»

Och så dyker hon, mjukt som en lekfull kattunge, ned på knä framför ett präktigt sni-

I hvar älskad moders blickar,
I hvar trofast systems öga,

I hvar ädel kvinnas anlet
Skref sin lag det evigt höga.

V. Gregersen.

dadt ekskåp och håller i nästa nu upp händerna framför mig fulla af böcker.

»Se här, det är alltsammans från italienskan. Jag älskar Italien — sång, solljus och varma färger. Det är som en dröm att färdas där — en dröm som blir allt vackrare, ju längre söder ut man kommer. Capri — det är paradiset — åtminstone en bit därpå, slungad ut mellan haf och himmel.»

»Jag vet det.»

»Ja, det är sant — ni har också varit där. Jag berättar då ingenting nytt.»

Hon ställer in böckerna i skåpet och stiger upp.

»Men ni kunde nog tala om något vackert nytt för mig.»

»Hvad då?»

»En eller annan dikt ur er otryckta prisbelönda samling.»

»En visa — ni vill höra en visa. Ser ni, jag kallar de där bitarna jag skrifer visor — jag tycker det låter lika bra som dikter. Och nu vill ni höra en. Vänta då.»

Hon försvinner ett ögonblick i ett närgränsande rum för att komma tillbaka med ett helt häfte lösa manuskript.

Så sätter hon sig framme vid bordet midt i lampans ljusflöden, hvilka gifva guldglans åt det silkeslena, blonda håret.

Hon räcker mig ett renskrifvet ark — det är en manligt säker, tillbakalutad, kraftig, men på samma gång elegant handstil. »Uppvaknande» heter dikten.

Och jag börjar läsa den högt.

Men ögonblickligen tar hon arket med en hastig oväntad rörelse ifrån mig.

»Oh, så fult ni läser! Jag skall läsa.»

Hon hade icke varit poet, om hon icke gjort detta. Tror ni det finns en skald i denna underliga värld, som menar, att det finns någon, hvilken kan läsa hans dikter bättre än han själf?

Men inga reflexioner!

Fru Ellen läser — dämpadt, stämmingsfullt — och älskvärdt nog låter hon »Idun» höra på.

Uppvaknande.

Det är, som var det långa år
Och dock i går,
Se'n dess vi båda skildes;
Ty af den tunga tid, som gick,
Hvart ögonblick
I väntans oro spilldes!

Jag ser mig om som på ett haf,
En grundlös graf,
Där jag min saknad kastat!
Med hvarje vinterdag, som gått,
Min längtan blott
Mot vårens möte hastat!

Hur allting varit mörkt och trångt
Och tungt och långt
I ensamhetens tider, —
Men nu i ljus jag bländad står. —
Det blef dock vår!
Och du, du kom omsider!

Jag ville tala, ville le,
Men kan blott se

På dig, som jag fått sakna!
Det är en kvalfull dröm i gråt
Att skiljas åt, —
Att mötas är att vakna!

Låt tystnaden få tala då
Och stilla slå
Sin vinge kring vår panna!
Ett ord jag blott vill hviska dig; —
Kom nära mig! — —
Ett ord, — ett enda: »Stanna!»

Under läsningen har så småningom en skär rodnad, som återskimret från en soluppgång, spridt sig öfver hennes kinder, och väl hunnen till slutet utbrister hon:

»Det kan inte hjälpas. Man blir alltid så fasligt nervös, när man skall läsa.»

»Då vågar man inte be om en, ännu en?»
Hon letar bland sina visor.

»Om det inte tröttar er — svarar jag ja.»

Hon hostar svagt och ser på mig med ett litet leende, som ville hon säga: skratta nu inte åt mig. Och så läser hon:

Försonlighet.

Oss lifvet skilt, men mötte jag dig än,
Jag räckte gärna dig min hand som vän,
Ty aggets bittra konst jag aldrig lärt;
Kärt är mig allt, som en gång jag haft kärt!

Jag vet, du missförstått, hvad jag har sagt,
Och annan tydning i min mening lagt!
Ack! Det är glömdt! Vårt lif är allt för kort
Att spillas så i lumpen ofred bort!

Jag vet knappt, hvar du är och hvad du gör,
Men allt hvad godt och stort om dig jag hör,
Ger ökad glädje åt min arbetslust
Och fyller mig med mod till lifvets dust.

Och står du en gång sorgsen vid min dörr,
Jag öppnar den och famnen, — nu som förr!
Ja, — lifvet skilt oss, men du är min vän,
Och kanske mötas våra vägar än!

Ett nobelt, djupt känt poem. Och det ligger så mycket bakom... kärlek, sorg, resignation...

Hon anförtror mig, att till våren tänker hon ge ut sin första diktsamling, underkasta sig kritikens skärseld, slå ett slag på allvar — segra eller —

Nej, falla tror jag icke fru Lundberg tänker. Det finns så mycket friskt och duktigt hos henne — krafter som slumra — jag tror inte hon hör till de naturer, som ge tappat i första taget. Och det behöfs allt, när man kastar sig in på den litterära banan, där marken är hal af fallnes blod och afundens nätkastare endast afvakta ögonblicket att försåtligt rycka en till marken.

Nej, fru Lundberg är född i april — den 15 april 1869 — och april är en härlig månad för unga krafter, som vilja fram.

»Hade jag själf fått välja, hvilken årstid jag nådigt skulle låta mig af min mamma födas till världen, hade jag verkligen svarat med Björnson — för resten min lyriker:

Jeg velger mig April —
i den det Gamle falder,
i den det Ny får Fäste —
det väller lidt Rabalder,
dog Fred er ej det bedste,
men att man noget vill.

Där har ni mig och nu farväl. Jag måste till sömmerskan för att profva min empire-kostym till Konstnärsfesten. Vi ses — eller hur?»

* * *

Och på Konstnärsfesten i Industrialpalatset träffades vi — ja, där råkades ju för öfrigt hela Stockholm. Det var en fullständig uppvisning af kända ansikten — unga, gamla — fula, vackra. Och visserligen kände sig herr och fru Stockholm en smula bortkomna i början, men det tog sig — det tog sig, och nu går man bara och drömmer om en liten lustresa till Italien. Ty smekande, bedårande klingade »Addio, bella Napoli!» ur Vicke Andréns strupe, och betagande, lockande till ljufva synder — sådana där Snoilsky sjöng om — smakade Chianti-, Posillippo- och Falernervinet, serveradt inne i osterian under vinlöfsklädt tak af mörkögda, smidigt yppiga skönheter, »Jag tror jag aldrig dricker punsch mer,» hördes en gardeslöjtnant förklara, och bara om så vore, hade konstnärerna ju icke bjudit Stockholm förgäfvos på italienska viner.

Men hvar ha vi festens unga diktande drottning, författarinnan till den stämmingsfulla prologen, hvars varma strofer gjorde lycka, burna fram af Albin Örtengrens djupa, manliga stämman?

Jag har sökt henne hela tiden, men finner henne först, när festen är förbi.

Hon har stått i blomsterståndet och sålt rosor hela kvällen. Nå ja, då är det förlåtligt: bland rosor har man ju svårt att hitta en vacker ung dam i rosafärgad empire-toalett. Man tar så lätt miste.

Emellertid finner jag henne nu.

Hon står stödd mot balkongens bröstvärn och ser med trött blick ut öfver ätande och drickande. Då och då tar hon sakta ett blad ur en höstgul Marechal Nielros, för det till läpparna och stoppar det i munnen.

»Äter ni rosor, min fru?»

Hon reser sig upp och igenkänner mig med ett leende.

»Ja, i brist på annat. Jag är så förskräckligt hungrig och så trött, så trött kan ni tro.»

Så lyser hennes ansikte upp.

»Där kommer han äntligen. Jag är räddad från hungersdöden. Ni skall se, att mina dikter komma ut; jag tviflade på det ett ögonblick.»

Och med en lätt bugning för mig, tar hon med ett flickaktigt grepp sin mans, skulptörens, arm, och skrattande deflera de förbi Grabows soliga, sydländska landskap — kamrater — två goda, trogna kamrater på konstnärslifvets stråt under skönhets banér.

Daniel Fallström

Våra gamla.

Lille Bengt hade varit borta på besök hos släktingar i staden. Hans resa från hemmet stod i samband med en liten systers inträde i världen och i samma hem.

Efter några veckors förlopp kom Bengt åter till de sina; hans beskrifningar öfver den familj, hos hvilken han vistades, voro lifliga och utförliga. »Där fanns en stor röd pappa, som nöp honom i näsan och kallade honom prisse; en vådligt stilig mamma, som gaf honom karameller ur en grön glaskoffert, som stod på ett bord i salongen, och som duschade honom i ansiktet med eau de cologne. Olga och Inez voro så lifvade, och Ivar och Georg riktigt pinskojiga. Det fanns en farmor där också, men hon var inte någon riktig farmor. Hon var bara som alla de andra hon. Hon hade så otrefligt i sitt rum, så att de gingo aldrig dit, och inte satt hon i soffan, när det var kalas hos farbrors, och inga sagor talade hon om. Olga hade sagt, att hon brukade tala om sådana, när barnen voro mycket små, men att de nu barskrattade åt sådant pjoller. Och ingen af barnen behöfde kyssa henne på hand. Hon hade hvitt hår och hade fullt med streck i ansiktet som farmor,» sade Bengt mera uppriktigt än precis artigt till den gamla damen, hans egen farmor, för hvilken han gjorde sin skildring, och som rak och pryldig satt i en väl stoppad karmstol framför eldstaden i hvardagsrummet.

»Hon kallades för farmor också, och därför kysste jag henne på handen, när jag hälsade första gången; men både Georg och Olga gjorde narr af mig för det. Man behöfde inte alls kyssa henne på hand, hon var gammal och dugde inte till något annat än att sticka strumpor och se efter Estrid, när Lina var borta.»

»Jaså hon kunde bara det,» sade farmor och rätade upp sig i stolen, medan strumpstickorna, hvarmed hon stickade strumpor åt Bengt, rasslade, som om den gamla fått frossa.

Bengt kunde inte göra sig reda för hvad det var, som vållade det, men han började känna sig otreflig till mods.

»Den farmodern var på nåder, hon. — Hon var en fattig stackare. Om hon inte hade fått mat hos farbrors, så hade hon väl rent af svält ihjäl, det sade både Olga och Georg. Ivar tyckte om henne, han, och en gång när han trodde, att hon var sjuk, tog han upp kaffe till henne från frukostbordet, precis som en piga, och då är han en pojke. Det var så fånigt, så! Inte var hon sjuk, inte, annat än att hon hade en 'lunggitarr', det lät som om man spelat på gitarr i bröstet på henne. Jag hörde det tydligt, för när Ivar hade gått ned efter ved, för att han tyckte att det var kallt däruppe, så lagade vi rammelbuljong åt gumman, och vi trummade på dörren och lefde värre. Olga sade, att det var intet annat fel med henne, än att hon var ond, för att hon inte fick sitta hos Estrid, men tant var rädd, att 'gitarren' skulle smitta från sig.

Gumman var uppe på fötter, hon, och kom ända fram till dörren, men då sprungo vi vår väg.»

Farmor hade blifvit så blek. Hon fällde stickningen i knäet och lutade sig tillbaka i stolen.

Hennes sonhustru kom in i rummet. Hon bar sin lilla baby på armen.

»Orkar farmor ha henne ett ögonblick.»
»Men barn, har du betänkt min hosta? Tänk på smittan!»

»O, käraste farmor, är hostan sämre? Tag lillan ett enda ögonblick, du Lars» — hon vände sig till den inträdande mannen. »Jag måste pyssla om lilla mamma här.»

Hon rörde om i eldbrasan och drog stolen, i hvilken den gamla satt, närmare elden.

»Bengt, gå efter min lilla mjuka schal, den måste vi svepa om farmor.»

Bengt gick långsamt och tvekande. Hans mor såg förvånd efter honom.

»Kom hit mamma!» Han vinkade henne till sig och drog henne med sig ut. »Jag tror jag har gjort farmor sjuk. Jag talade om deras gamla gumma där borta; det är deras farmor, men hon är inte alls fin och riktig. De bry sig icke ett dugg om henne, för hon är bara på nåder, förstår mamma.»

»Och allt sådant sade du till farmor?»

»Ja...» Bengt hängde hufvudet och såg olycklig ut. »Men nog kan farmor göra mer än sticka strumpor, hon kan ju spela på piano och tala om sagor och sjunga: »Nu är det jul igen», och inte är farmor på nåder här inte.»

»Gud i himmelen, barn, hur har din själ kunnat blifva förgiftad på den korta tid du varit från hemmet. O, Bengt, du får inte dra välsignelsen från ditt hem och oss alla!»

Modern drog gossen med sig in i ett närgränsande rum. Hon tog honom upp i sitt knä.

»Gammal! Tror du det är ett föraktligt fel att vara gammal? Callablonman här, som nu står så frisk och doftande, skall en gång vissna och falla af, inte rår den själf för det. Vi vattna och vårda den och göra allt, för att den skall blomma för oss så länge som möjligt; och det är dock endast en blomma. Tänk dig då en människa. Tänk på, när du själf blir gammal!»

»Fy, det vill jag inte bli och gå krokig med en käpp i handen.»

»Gammal måste du bli gosse, om du får lefva. Dina ögon bli klena, du skall icke kunna se några vackra tafior, läsa roliga böcker, leta rätt på ängens vackraste blommor. Du skall börja att höra illa. Om man trallade och sjöng de gladaste visor för dig, så skulle du ej höra det. Gökens ku-ku och småfågelnas vackra sång skall du ej kunna uppfatta. Så skulle du förlora dina tänder och inte kunna tänka på att bita sönder en hasselnöt eller hugga in på en stenhård äppelkart. Dina starka, friska ben, med hvilka du nu springer omkring från morgon till kväll, skola bli trötta och darrande, som dina ben voro, när du arbetat dig upp ur lergropen i höstas; vid ett ovarsamt steg skulle du stappla. När du inte orkade röra dig fort, så skulle blodet i din kropp, som nu flyter varmt och lätt och sätter fart i dig, stelna; du skulle frysa vid minsta lilla fläkt. Tänk dig nu våra gamla, som ha någon eller några af alla dessa krämpor.»

»Men farmor har inga krämpor.»

»Intel! Hvarför nyttjar farmor glasögon och är så ängslig, när de komma undan.»

»Åh, då ser farmor illa! Och jag som ibland inte velat söka rätt på glasögonen åt henne. Men farmor hör alldeles bra.»

»Ja dig, ja! Hvem skulle inte höra en sådan gast. Men märker du då icke, att både pappa och jag tala högre än vanligt, när vi tala till farmor. När din pappa var liten, som du är nu, så var farmor den, som vårdade honom, och som lärde honom att bli en bra gosse, såsom jag vill lära dig att bli

det, jag som kanske en gång skall bli farmor hos dig.»

»Skall mamma!»

»Ja, om du blir gift och får små barn, eller blir jag kanske gamla mormor för lillans barn. Ville ni då låta mig bo i ett kallt eller otrefligt rum, lämna mig ensam då, när jag kanske både såg och hörde illa, inte tänka på, att jag behöfde pysslas om, där jag satt och längtade efter vänliga ord och...»

»Efter godt varmt kaffe, som Ivars gamla gumma längtade efter — hu, det är otäckt att vara ensam och längta. Jag minns, när jag försöf mig och ni alla foro på lusttur ifrån mig. Ah, mamma, låt oss springa till farmor med schalen!»

»Ja, Bengt, men tänk också på, att ingen gammal from, tålig farmor, mormor eller annan gammal människa sitter på nåder, som du säger. De föra frid och lycka med sig. Det kan se tvifvelaktigt ut med det ibland, men välsignelsen kommer en gång säkert. Vet du, hvarför gumman, du talar om, sitter på nåder. Hon har en gång gifvit allt hvad hon ägde och hvad hon nu kunnat sitta i eget hem med till sonen, så att han skulle kunna få ha sitt egna hem med hustru och små barn.»

»Mamma, de äro inte snälla! Jag vill inte fara till dem mera. Får jag bära schalen?»

Då mor och son återkommo till hvardagsrummet, låg lillan och sof i farmors famn. Farmor vaggade henne på armarna och sjöng så sakta: »Världen är så mörk och kall, tids nog får du vakna.»

Bengt gick fram. Han böjde sig ned och kysste farmodern på handen. »Suälla rara farmor,» skrek han, »farmors glasögon ligga på pappas skrifbord. Jag skall springa efter dem — och då be mamma om en näfve nöter och själf bita sönder dem åt farmor. Se här är schalen; vill farmor ha vår lilla släd-fäll ofvanpå ryggen kanske, eller om öronen? Jag känner till, huru man kan frysa om dem, helst när man blir lite döf om dem. Vill farmor!»

»Åh jag vill ingenting i världen annat än att vara så lycklig, som jag nu är. Kom hit du, store Bengt, du lille Bengt och du min älskade dotter; ja, mer än dotter är du för mig. Låt mig bedja Gud välsigna eder för allt, hvad ni göra för den gamla. Det fordras mycken kärlek, mycket tålmod, ödmjukhet och grannlagenhet därtill, men jag vet, att vördnaden och aktningen för de gamla, de beroende, en gång skall tillföra eder Guds bästa gåfvor och det intill tredje och fjärde led.»

Bengt såg undrande på farmor. Hon såg ej längre gammal ut: hennes ansikte var så ljusst och ungt som mammans, hvilken hade böjt sig ned på knä, med sina läppar tryckta emot farmors hand, som hvilade på lillans mjukfjuniga lilla hufvud. Pappa rörde om i eldbrasan och snöt sig så ljudeligt, att Bengt var öfvertygad om, att farmor hörde det. Hon log och räckte sin ena hand emot honom, och han, stora långa pappa, böjde sig djupt ned och kysste den.

Laura Fitinghoff.

För edra söner och döttrar

bjuder Kamraten, den allmänt omtyckta ungdomstidningen, den bästa och mest omväxlande läsning.

Iduns nästa julnummer.

Ja, nu förbluffas ni, kära läsarinna!

Vi ha ju nätt och jämnt hunnit repa oss efter den nyss gångna helgens alla omsorger, mödor och nöjen, nätt och jämnt kommit litet i hvardags-taggen igen och in i det nya årets jämna arbetslunk, och så kommer redaktionen och talar om — *sitt julnummer*, åt hvilket vi tids nog kanske kunna börja ägna en liten tanke i andra ändan på året, långt, långt bortom både vår och midsommar och höstbestyr!

Vi förstå till fullo er öfverraskning, älskvärda läsarinna. Ni kan ju icke vara förtrogen med alla de tekniska detaljerna vid en tidskrifts tillkomst och skötsel, men vi hoppas, att ni dock tror oss, när vi försäkra, att knappast hade det nya årets första dag grytt, förrän Iduns redaktion på allvar måste begynna förarbetena till — julnumret 1895.

Och vid närmare eftertanke skall ni lätt fatta, att naturligtvis alla omsorgerna för ett dylikt praktnummer kräfva en betydlig tid. Först måste redaktionen sätta sig i förbindelse med samtliga de olika författare, som skola medverka; så behöfva dessa sin tid att finna idéer och att utföra dem. Många påminnelser och många uppskof äro oundvikliga innan det literära materialet är ens tillnärmelsevis samlat. Först härefter kunna artisterna börja sitt arbete med illustrerandet, som äfven det naturligtvis fordrar både tid och omsorg, och sedan detta äntligen är avslutat, skola klichéerna tillverkas, hvilket till större delen sker utomlands, då reproduktionskonsten där står högre än här hemma, men hvilket också medför större tidsutdräkt. Och när man då till sist kommit så långt, att de literära och artistiska insatserna till årets julnummer ligga till hands och noga lämpats och passats efter hvarandra, drar det typografiska utförandet af den stora uppplagan i flere färger och det synnerligen arbetsamma färgtrycksomslaget en tid af flere månader.

Det välvilliga erkännande vårt senaste julnummer rönt är oss en eggelse att göra allt för att härnäst kunna bjuda vår läsekrets något fullt jämförligt, om möjligt något ännu bättre. Vi vilja allt mer utveckla Iduns julnummer i de svenska kvinnornas gunst, så att det i ständigt högre grad må bli en efterlängtd och kärkommen gäst i hvarje hem, där Idun läses, en värdig avslutning på årgången och de bemödanden, redaktionen under densamma nedlagt i olika riktningar.

Vi umgås därför i år med åtskilliga nya planer, ägnade att gifva julnumret ökad värde och omväxling. Så ha illustrationerna, som våra läsarinna veta, hittills endast spelat en sekundär roll och utslutande anknytigt sig till texten. Nu äro vi betänkta på att möjligen äfven i illustrationsväg lämna något större, själfständigt utfördt bidrag af intresse, i likhet med andra stora in- och utländska jultidningar.

Emellertid komma vi nu till den egentliga afsikten med dessa rader. För att uppnå ett möjligast godt resultat kunde intet vara oss värdefullare än

ett samarbete med vår läsekrets

En kvinnlig vetenskapsresande på katedern.

Astrid Naess

hvilken intagande bild Idun här bringar sina läsarinna, knyter i dessa dagar ett lifligt intresse omkring sig i vår hufvudstad.

Den unga norskan är född i Bergen 1869. Vid 15 års ålder sändes hon utomlands, först till en skola i Tyskland, sedan till ett prästhus i Genève, och slutligen till Paris och till Italien, där hon vistades en längre tid i Neapel. Sålunda genom flerårig vistelse i olika länder och genom omfattande språkkännedom väl förberedd för att taga sig fram hvar som helst, reste fröken Naess hösten 1892 till

och intet oss kärare än att känna densammans önsknings och, så vidt möjligt, söka lägga dessa till grund vid de anordningar, som träffas för numret i fråga. Vi ha därför i dagens nummer i annonsbilagan infört ett frågeformulär rörande de önsknings och förslag, som våra läsarinna kunna vilja framställa om årets julnummer, och utbedja oss som en synnerlig tjänst, för hvilken vi stanna i den varmaste tacksamhet, att hvar och en snarast behagade ifylla detsamma, urklippa det och insända det till redaktionen. Vi våga hoppas, att de allra flesta vilja villfara denna vördsamma bön, som ytterst afser våra läsarinna egen fördel. Den lilla uppoffringen af ett brefporto och *ett rasht beslut* äro allt hvad som kräfves! Om någon icke anser sig kunna ifylla alla punkterna, kunna några eller till och med en enda besvaras och de andra öfverhoppas. Vi äro lika tacksamma för hvarje insändare.

Tänk nu vänligt på vår anhållan! Språka med er familj, edra vänner om saken, och så — snabbt till verket att meddela resultatet! Ju förr, dess bättre, hellre i dag än i morgon, ty för redaktionen är hvarje dag af största betydelse.

Vårt uppriktiga tack till alla, som hör samma oss!

Stockholm i januari 1895.

Redaktionen af Idun.

Amerika, tillbragte vintern i New York hos amerikanska vänner och besökte sedan Chicago-utställningen. Efter återkomsten till Europa dröjde hon någon tid i London, och här planlades en resa kring jorden, som hon nyligen fullbordat, och under hvilken Japan särskildt varit föremål för hennes intresse och studier. Vägen dit togs genom Suez-kanalen, och vid framkomsten till Tokio omhuldades hon af engelska vänner och blef i tillfälle att dels genom resor i det inre landet förvärfva grundlig kännedom om japanska förhållanden, dels vinna tillträde till de förnämsta kretsarne och få en inblick i japanernas hemlif och åskådningssätt, hvilken ej kommer vanliga turister till del. Hon återvände till Norge i somras öfver Stora Oceanen, Vancouver och Canada, men ärnar snart återvända till Japan, som hon anser vara ej blott en högst intressant vrå af världen, utan ock ett framtidsland i alldes särskild mening.

Helt naturligt har fröken Naess ej velat låta sin noggranna kännedom om Japan blifva ett dödt kapital, en samling af bara minnen och samtalsämnen, utan hon har låtit den utmynda dels i ett rätt stort antal skildringar i norska och franska tidningar* och i engelska tidskrifter, dels nu senast i offentliga föredrag: sådana ha hållits i Kristiania geografiska sällskap och i universitetet därstädes samt förliden fredag i Stockholms antropologisk-geografiska sällskap.

* * *

För 20 år sedan, då fjällvandringar började komma i bruk bland Norges kvinnliga ungdom, gjordes i ett större sällskap åtskilliga invändningar — mest från damerna — mot detta drag af »okvinnlig» tilltagsenhet. Men en af Norges främste män tog seden i försvar med orden: »Å, disse fjeldtoure er en herlig ting for vore unge piger: de blir så kjække og frejdige derved.» — Dessa ord runno oss ofrivilligt i hågen vid fröken Naess' uppträdande: att en reslysten »bergenserinde» börjat med fjällvandringar, kan ej betvivlas; och att hennes vidsträckta resor ytterligare utvecklade den grundlagda säkerheten och oförsagdheten är naturligt. »Käckhet och hurtighet» kunna ju utomordentligt väl förenas med kvinnligt behag, ungdomlig friskhet och älskvärd öppenhet. Och vi tro, att fröken Naess just genom föreningen af dessa egenskaper gjorde ett mycket tilltalande intryck på den åhörarekrets, som i fredags till trängsel fyllde läkaresällskapets stora sal och som till väl hälften utgjordes af damer. Konungen, som lär personligen intresserat sig för föredragets tillkomst, åhörde jämte kronprinsen detsamma med påtagligt intresse. Föredraget var också flytande, rösten väljudande och skildringen präglad af så stor åskådlig het och så mycken poetisk lyftning, att den, trots de många oundvikliga främmande namnen, tillvann sig åhörarnes spända uppmärksamhet. Talarinnan uppträdde i en dräkt af ljusröd siden, garnerad med mörkgrön sammet: tämligen liten till växten gjorde hon med sitt mörka hår, sin skarpa profil och sitt lifliga tal snarare intryck af en sydeuropeiska, än af en norska.

Föredraget utgjordes af en väl sammanhängande följd af korta, men skarpt teck-

* Under årets lopp torde fröken Naess komma att äfven i Iduns spalter meddela några skildringar i ämnen, som kunna särskildt intressera Iduns läsarinna.

nade bilder ur lifvet i Japan. Ett fullständigt referat däraf skulle bli för långt, ett sammandraget för torrt: vi inskränka oss därför till att på det lifligaste uppmana våra intresserade hufvudstadsläsarinnor att personligen taga del af detsamma, då fröken Naess i morgon lördag offentligen upprepar det på Vetenskapsakademiens hörsal. De skola icke ångra att äfven utom Ungas spalter ha stiftat bekantskap med den unga kvinnliga vetenskapsresanden på katedern.

Från Iduns läsekrets.

»Följderna af ett olycksfall.»

Undertecknad, som med både nöje och — löje läst A. M:s intressanta skildring om följderna af ett olycksfall, kan ej, trots all respekt för hennes sparsamhet och lycka, undgå att göra ett par anmärkningar här och där. Låt oss börja med hufvudpersonen i familjen, nämligen mannen. Huru många män är det, som ha råd att hålla våning, telefon och alla möjliga bekvämligheter åt sin familj, och som nöja sig med att gå upp om morgnarna för att borsta sina kläder och elda i kaminen m. m., eller som den lilla stund, de på eftermiddagen ha ledig för sin cigarr och tidning, sitta och se efter kaffet (för att ej tala om kaffeos i förmaket)? Eller när de på kvällen gå ut att få sig en promenad med fru och barn, vilja de då känka på en liten, men kanske ganska tung pojke? Nej! Det skulle då sannerligen inte min man göra, fastän han i mitt tycke är den allra raraste lilla gubbe i världen. Ger han mig bekvämligheter, skall väl han också ha bekvämt. Och till huru mycken nytta kan en 9 å 13-årig flicka vara, som går i skolan till kl. 2, half 3 på dagen? Så har hon sin speltimme och många gånger andra studier förutom hemläxorna. Vid den åldern, när man läst sina läxor, vill man nog leka. Men det kan ju finnas undantag, och då gratulerar jag A. M. till att äga en så förständig dotter. Och sådan som dottern är, är naturligtvis sonen: man tänke sig en parvel i ålder mellan första och tredje födelsedagen, hvilken aldrig som andra odygiga barn ställer till stort tvätt för hvarje dag eller en fjärdedel af golfven att skura några gånger dagligen. Kanske han ej heller lidit af tandsprickning natt och dag en 2 å 3 veckor i slängen — han är i sanning värd att prisbelönas.

En annan sak, kära A. M., tänk efter, om det ej blir en liten missräkning i fråga om sparsamhet, om man beräknar alla utgifter för putsning, skurning, vedbärning, drickspengar till dem, som bära hem varor, presenter till faster Louise m. m., för att ej tänka på sjukdomsfall, då man står där ensam, Det skall minsann ej blifva mycket af jungfruns omkostnader kvar; möjligtvis att frun kan blifva friskare och lyckligare, ty arbete befördrar hälsa och lycka, det är ju af gammalt känt. Men annars är det ej en fru värdigt eller ädelt att att så där vilja förkläna sin tjänarinna. De äro klassmedvetna så väl som alla andra och vilja uppnå något högre och bättre — det är ej att förtänka dem. Fruar och jungfrur äro två partier, de förra de starkare, de senare de svagare, och då är det fruns plikt att med råd och däd bistå sin jungfru, som många gånger får tjäna för en ringa lön, och ej förtycka, om hon är trött ibland, isynnerhet som hon skall göra allt, som sedan blir fördeladt på 5 å 6 personer. Visar frun sig en liten smula vänlig och deltagande mot sin jungfru och ej onödigt småkitslig för små saker, tror jag ej hon behöfver vara rädd att gå i köket, utan tvärs om är hjärtligt välkommen.

Fru Anna B—d.

* * *

Apropos Iduns förslag om ärestoder åt kvinnor.

(Se nr 46 för i fjol.)

Idéen är utmärkt och hedrar sin upphofsman! Hvad säges om en, någonstädes i musik-akademiens närhet (eller å annan lämplig plats) i hufvudstaden, upprest bildstod åt Jenny Lind, hållan-

de en lyra i handen? På postamentets fyra sidor porträttmedaljonger af fyra framstående sångerskor eller musikidkerkor t. ex. Louise Michaeli f. Michal, Christina Nilson de Casa Miranda, Sigröd Arnoldson, Elfrida André. (Fredrika Stenhammar, Louise Pyk?) A. K.

En bröllopsdag.

Skiss för Idun af . . . i.

»Är det verkligen möjligt, att det i dag är min bröllopsdag?» — denna fråga rörde sig i hennes hufvud, långt innan hon ännu riktigt fått upp sina ögon med ungefär samma nyfikna undran, hvarmed barnen bruka vakna på julaftons morgon. — »Ja, det är en fasligt viktig dag, . . . men jag vill inte mera tänka därpå . . . jag har redan tänkt så förfärligt mycket . . . jag älskar ju Gerhard, och detta måtte väl vara nog . . . och på förmiddagen kommer han upp ett slag, hvad det skall bli roligt att hjälpas åt att packa!» En liten wedding-trip på 14 dagar var nämligen beramad för det unga paret. — Nu blef det fart på Ninni; helt säkert hade mamma, den kära, outtröttliga mamma, som nu hade så mycket att styra med, redan väntat på att flickorna skulle komma ner till frukosten. Gertrud stod framför spegeln och kammade sig; hon var alltid mycket fäordig om morgnarna, men nu kom hon fram till Ninni, där hon satt på sängkanten, och omfamnade varmt sin »lilla» syster.

Liksom för att sista dagen riktigt njuta af sin flickfrihet, tog hon på sig en gammal, svart klädning — konfirmationsklädningen — och lät sitt långa, ljusa hår hänga utåt ryggen.

Arm i arm vandrade de nedför trappan, de två systrarna, som ända hittills alltid följts åt: i skolan — till prästen — och nu detta sista året i »societeten». De kände sig nog litet vemodiga och äfven matta efter alla tårar, utgjutna kvällen förut, men nu hade de beslutat sig för att vara glada — och se där! Vid foten af trappan står deras bror, kadetten, och tar emot dem med komiskt öfverdrifna révérencer. Ninni har alltid varit hans stora favorit, och ingen har som han kunnat få henne att skratta med alla sina lustiga påhitt, sina kamrathistorier — och hur stiltigt han gnolar de nyaste operett-melodierna! Ja, hon är rysligt förtjust i sin bror, och de ha många glada barndomsminnen tillsammans, ty, fastän Ninni förefaller som en mycket »douce» och snarare allvarsam flicka, har hon alltid varit mera road af att leka med pojkar och tyckt om deras på en gång rättframma och ridderliga sätt — flickors sladder, gyckel och kärleksförtroenden föreföllo ofta hennes skygga, känsliga sinne sårande och motbjudande.

Nu pratar Gösta tok, och halft motvilligt skrattar hon, hon kan inte låta bli — och efter ett knapphändigt tillstånd af mamma angripa de med ungdomlig ifver en rar bröllopskaka, afsedd för aftontéet.

Är det afundsam glädje man känner vid betraktandet af denna lyckliga lilla brud, som nu i all sin ungdomliga fägring går att skänka sitt lif åt en »älskad» make — ett val gilladt af föräldrarna, en ung, hyggelig sjöofficer, för hvilken många flickor svärmat under sistlidna balsaison? Nej, märkvärdigt nog är det medlidande, som fyller hjärtat vid hennes åsyn, medlidande för detta barn,

som skall jagas ur barndomens paradiset, där hon så bra passar, och ut i förhållanden, dem hon ej fattar, och hvilka skola falla ned på henne med en tyngd, som troligen kommer att snedvrída hennes utveckling, och hvars prosaiska realitet kommer att med grymt våld afrycka Psyke-vingarne.

Och hon känner det nog själf, det är detta, som plågat henne under hela förlofningsstiden; hon anar, att det för henne är en onaturlighet »att gifta sig», men »det brukas ju så — och hon tycker så mycket om Gerhard . . .» Likväl har ej en fläkt af passion någonsin vidrört hennes oskuldsfulla själ, och hade hon inte olyckligtvis läst så många romaner, skulle hon ej funnit det så pikant att vara förlofvad, hon skulle ej heller kunnat inbilla sig, att hon var kär.

I lugn och ro borde hon fått utveckla sig i föräldrahemmet, tills hennes själ vaknat och hon fattat betydelsen af orden »att älska», och helt visst skulle hon då blifvit i stånd att såväl skänka som njuta kärlekens lycka, därom vittna tillräckligt dessa djupa, långtande ögon, denna ömma, känsliga mun —

Men nu? . . . Skall väl hennes makes kärlek vara nog stark, nog finkänslig för att hägna om den spåda blomman, som lämnats i hans vård, eller skall hennes själ såras, krympa samman och vissna i förtid, likt dessa ömtåliga vattenblommor, som lysa som små stjärnor på vattenytan, men blott behöfva brytas af mänskohand för att genast förlora sin friskhet och glans.

En ung, oskyldig flickas drömmar om kärlek äro i allmänhet så vidt skilda från hvad lifvets verklighet kommer att bjuda henne, att det fordras, att hennes egna känslor för den utvalde skola vara djupt rotade, med ett ord, att hon medvetet skall älska sin make, för att ej uppvaknandet i verklighetens värld skall kasta sin skugga på hela hennes kommande känslolif.

Stackars liten Ninni! och dock ser du så glad och söt ut just nu! Brudkronan har anländt; på skämt profvar Gösta den på sitt krusiga hufvud. Han kommer ej ihåg, att folktron påstår det betyda olycka, om någon annan än bruden profvar kronan.

Brudklädningen ligger utbredd i flickornas rum; sömmerskan håller just på med att fastsätta balayeusen. Gösta tar nu en sista blick öfver sina gårdags-arrangemang med det improviserade altaret. En tropisk växtlighet omger det — men har han manne lämnat nog rum för den vördige prelaten? Flickorna äro rädda, att han ej skall kunna reda sig i denna skog af palmer och blommande växter, men de tycka det hela tar sig så bra ut och vilja ej nedslå Göstas förlåtliga stolthet öfver sitt verk. Därefter får Gösta grundliga instruktioner, hur de röda peluche-kuddarne skola i rätta ögonblicket läggas ned på golfvet, och hur han ej får glömma att taga emot brudgummens värja.

Nu höras Gerhards lätta, hurtiga steg i trappan, och ut flyger Ninni att taga emot honom — för sista gången som fästmö. Och snart sitter hon i hans knä i en af de stora gammaldags länstolarne, som så väl rymmer dem båda. Kofferten står visserligen uppslagen framför dem, men någon packning tycks ej bli af. Snart äro dock de lyckliga ögonblicken förbi, och Gerhard måste ge sig af till stationen för att möta en del släktingar.

Middagen karaktäriseras af vemodiga ögonkast och febril munterhet, och fastän kokerskan med stor omsorg lagat Ninnis favorit-rätter och hoppats, att de skulle väl smaka

hennes unga fröken, gör Ninni föga heder åt anrättningarna. Gösta däremot har nu som alltid kadett-apetit — vare det nog sagdt — och är för öfrigt uttröttlig i att hålla målron vid makt och ej låta pappa och mamma bli sentimentala. Hans förslag att följa med på wedding-tripen som »borstis» förefaller bestämdt Ninni mycket antagligt; om hon hade Gösta i sin närhet, det skulle visst förta hvarje känsla af oro och dunkel fruktan, som ibland vill smyga sig öfver henne — men tyvärr går det ej an!

Om en stund är det tid att kläda sig — brudbuketten anländer — alldeles som hon önskat sig den! Violer, rosor, fina ormbunkar i kanten, det hela instuckt i en hållare af silfver — ej spår af tyll, spetsar eller sidenband. Nu rapporterar Gösta, att Gerhard är kommen och sitter nere i pappas rum, och härefter är Göstas roll gifven såsom budbärare mellan brud och brudgum.

Allt emellanåt får han en blick på syster Ninni; hon är så näpen, där hon dansar omkring i sin hvita flannelskjol med hög, ljusblå atlasbård, genombrutna silkesstrumpor och hvita sidenskor, att mamma tycker, det är synd, att Gösta ej skall få se henne, ty fastän Gösta bara är en pojke, förstår han sig godt på att beundra kvinnligt behag.

Slutligen återstår endast brudkronan, och med darrande händer fäster mamma den på sin älsklings hufvud — syster Gertrud måste hjälpa till — och nu börjar Ninni också känna sig allvarsam; under påklädningen har hon varit riktigt lifvad. Därefter tages en sista öfverblick af våningen, gästerna äro snart att vänta, och om en stund sitter Ninni ensam i flickornas rum och läser i sin finaste konfirmations-psalmbok. En ljuf och fridfull liten syn: den späda, hvitklädda gestalten, det barnsliga, drömmande ansiktet under slöjan, med djupt allvar lutadt öfver boken... Ack, om det vore en konfirmationsflicka och ej en brud!

Gästerna samla sig; en och annan ungdomsväninna får komma in och hälsa på Ninni, med värme och rörelse omfamna de henne — och nu, nu kommer pappa och hämtar henne... Med hvilken ömhet han kysser sin flicka, och huru beskyddande han tar hennes arm under sin! Hur skulle man kunna vara rädd med ett så säkert skydd!

Som i en dröm trädde hon in i den rikt upplysta salongen, och, fastän den nu är fylld af bröllopsgäster, ser hon ej en enda af dem, alla dessa blickar oroa ej den annars så blyga Ninni, hon känner sig som skild från hela den omgifvande mängden, hon ser blott Gerhard, som vid sin faders sida träder emot henne från motsatta dörren, och nu mötas de framför altaret. Ceremonien börjar — fortgår — Gösta lägger kuddarne orätt förstås! — Med frimodig glädje ser hon på Gerhard vid ringens mottagande, och glömska af hela den öfriga världen kyssa de hvarandra vid ceremoniens slut med ungdomens hela öfversvallande sällhet —

Den öfriga delen af aftonen förflyter i ett överkligt, drömligt tillstånd. Lyckönskningarna, skålarne, telegrammen, allt är blott ett svagt accompagnement till deras hjärtans ljufva melodi.

Så kommer afskedets timme. Insvept i sitt hvita pälsverk, mottager hon de sinas sista häftiga omfamningar — deras upprörda ansikten halft skrämna och förvåna henne. — Darrande af rörelse kysser modren brudgummen och hviskar: »Akta henne!»

I denna stund — huru gärna skulle hon ej

vilja kalla sitt barn tillbaka för att sluta henne i sin moderliga famn och länge, länge behålla henne där.

”De rysliga telefonisterna”.

Några bittra erfarenheter af en

Kvinnlig telefonist.

»De rysliga telefonisterna!» Min fru, min fröken, känner ni någon telefonist? — Inte det! Nå, så mycket bättre för er. — En telefonist är en häxa, ett troll, ett spöke, ett odjur, vidare en sölkorf, ett trögdjur och allt annat vackert, ni kan hitta på. Om telefonistens pappa och mamma vid barnets födelse haft någon, som kunnat ställa dess horoskop — de skulle ej behöft bry sina hjärnor med att finna på en hel rad namn åt sin lilla dotter, ett skulle varit mer än tillräckligt.

Låt vara att »de rysliga telefonisterna» på en ort ha långt älskvärdare abonnenter än »de rysliga» på en annan ort, såsom ett faktum kvarstår dock alltid, att telefonen och telefonisterna mera än en gång få tjäna som alledare för abonnenternas dåliga lynne. Och hvarför skulle det ej så vara? Hvarför skulle ej telefonisterna, »abbonenternas tjänarinnor», vara mera lämpliga »subjekt» än hustru och barn eller med dem likställda? — När björnarne brumma, när kursen faller, när vännen eller hjärtevänner sviker — »usch, de rysliga telefonisterna!» När »gikten sätter till som värst», när »skon klämmer», när man tappar hufvudboken på den allra värsta liktornen — »usch, de rysliga telefonisterna!» — alltid tillfinnandes och i alla lifvets vedervärdigheter goda att ha att tillgå.

Fruarna, de få också dra's med telefonisterna — stackars små fruar! Fru L. har »pigbekymmer», fru E.—s minsta har »ondt för tänder», fru D. är olyckligt kär — i en hatt — »ack, de rysliga telefonisterna!» »Telefonfröken har varit så närvis mot mig, så. Kan du tänka dig, hon sade åt mig — åt mig (med stegradt eftertryck) att tala högre i telefon, och hon var så ond, så. Ah, den rysliga människan!» — Hädanefter darrar lilla frun hvar gång hon måste gå i telefon.

Ah, lilla fru, jag tror bestämdt, ni tog miste, när ni påstod att telefonisten var »så ond». Men — ni bor kanske i landsorten. Då kan jag finna en förklaringsgrund för ert påstående. Ser ni, telefonisten på en landsortsstation talar kanske ena minuten med Stockholm eller Göteborg och får »sätta till» alla röstresurser, och i nästa minut svarar hon en abonnent, t. ex. er själf. Då är det icke lätt att i en hast anta den lägmälda ton, som passar för att svara »inom nätet». När man nyttjar »mikrotelefon», som nu för tiden användes »lite hvar stans» på stationerna, bör man egentligen tala i moll. Höjes rösten något, så blir där ett skärande ljud i den lyssnandes hörtelefon, sådant som alltid uppstår, då någon talar för högt i telefon. — Och det där kan låta; som om man storgärlade. —

Tror ni mig, lilla fru? Det vore väl, det, ty till er tänker jag nu vända mig med en bön.

Ni läser naturligtvis Idun, »damernas egen tidning». Ni är en af dessa små, lyckliga fruar, hvilka regera sin man, icke med toffelvalde, utan med kärlekens makt allena. Då skall ni också ej ha svårt att förmå er man att läsa en liten bit i Idun, äfven om han tycker att en fruntimmers-tidning ej anstår honom. Vill ni försöka hvad ni förmår?

Jag skulle här vilja påpeka, huru lätt små missförstånd kunna uppkomma i telefonen. Kanske skola möjligen dessa små anvisningar hjälpa till att försona alla älskvärda abonnenter med — »de rysliga telefonisterna.»

Först måste jag dock tillåta mig en anmärkning: abonnenterna tro, att de ha alla rättigheter på sin sida och telefonisterna endast skyldigheter. Detta är ett misstag, men jag fruktar att om en särskild förordning utgäfvades för abonnenternas räkning, skulle de icke göra sig besvär att läsa den — alltför många gånger inträffa saker, hvilka gifva vid handen, att abonnenterna icke ens gjort sig besvär med att genomläsa de få anvisningar, hvilka för deras räkning finnas i katalogerna.

Det är ju tydligt, att om »telefonen» skall kunna arbeta väl och säkert — vi tänka oss nu hela telefonmaskineriet — så måste samarbete råda

mellan abonnenter och telefonister. Ju bättre »tiderna» passas, desto flere samtal medhinnas. Alltför ofta blir en hel rad af rikssamtal försenad, emedan en person icke infunnit sig för samtal på en tid, som han själf begärt. Också är det icke annat än rättvisa, då en person, som kommer för sent, blir nekad samtal — ty hvarför skola människor, hvilka ordentligt passa sin tid, vänta på eller kanske rent af träda tillbaka för den opåpassliges skull.

Men äfven sådana samtal, för hvilka icke någon bestämd tid begärts, fordra en viss påpasslighet å abonnentens sida. I landsorten finnes en och annan telefonlinje, som är jämförelsevis litet upptagen, så att man kan ha hopp att genast erhålla ett önskad samtal. Den som begär ett samtal, bör stå kvar vid telefonen, d. v. s. med hörselfonen för örat, tills han eller hon af vederbörande telefonist upplyses om, huruvida linjen är ledig eller icke — om också linjen vid abonnentens centralstation är klar för samtal, händer det att nästa station, hvilken man olyckligtvis måste transitera, säger sitt »upptaget». — »Upptaget på linjen — jag ringer på,» svarar telefonisten och antecknar det begärda samtalet — där telefongörömmalen det medgifva, brukar telefonisten gärna teckna sig till minnes alla »begärda samtal». Jag tar nu för gifvet, det abonnenten har reda på, att hörselfonen måste hängas upp, för att ringningar skola höras i hans telefon. Så långt är således allt godt och väl. Men nu, älskvärde herr abonnent, jag ber så hjärtligt: stanna inne, till dess att ni får ert samtal, eller gif i uppdrag åt någon annan att tala i ert ställe, om angelägna affärer tilläfvats aflägsna er från kontoret! Eller också, säg till telefonisten, när ni icke har tid att vänta längre, och tro icke, att det är brist på tillmötesgående, som förorsakar dröjsmålet! Tänk i stället att det möjligen kan finnas andra orsaker. Exempelvis: ena linjen till A. är i dag i olag, den hela linjen upptages en stund af undersökning och är för öfrigt mycket upptagen af samtal.

Låt oss anta att t. ex. 5 samtal voro begärda före ert! »Den som först kommer till kvarns, får först malet.» Efter gamla regimen, enligt hvilken ett samtal skulle brytas efter 5 minuter, såvida annat samtal före eller under samtalets gång begärts, hade ni således i värsta fall nu fått vänta i 25 minuter. Men hvarför »tala om den snö, som föll i fjol?» Numera ha vi perioder, 3 och 3 minuter i hvarje och en viss afgift för hvar period. Om ni talar en half minut öfver de 3 första, fördubblar ni genast afgiften, och om ni talar en enda smula öfver 6, så blir hon 3-dubbel, och så vidare. Ja, är ni rädd om edra slantar, så ge bara telefonisten en liten påstötning, och hon är lika villig som skyldig att varsko er några sekunder, innan de 3 eller 6 minuterna tilländalupit — allt efter som ni själf förordnat — »Tiden är slut» — ödesdigra ord!

Ber ni icke telefonisten att ingripa, så brytes samtalet först efter 6 minuter, dock endast om andra »talare» vänta. Det är nog troligt att en hel del personer hädanefter komma att noga akta sig för att tala mer än 3 minuter eller åtminstone icke stå och »prata i onödan». På kortare linier blir ju emellertid afgiften för två perioder icke särdeles stor.

Här vilja vi nu beräkna den längsta möjliga tid, som ni, min herre, kan få vänta på ert samtal. Vi tänka oss därför att hvarvart ett af de 5 samtal, hvilka skola gå före ert, räcker i 6 minuter. $5 \times 6 = 30$, säger multiplikationstabellen. 30 minuter, eller en halftimme, ja det ginge väl för sig, om ni aldrig behöfde vänta längre än så. Ser ni, olyckan är den att på ömse sidor om er centralstation finnas andra centralstationer, hvilka äro berättigade att med sina samtal transitera »er station». Låt oss för större klarhets skull kalla dessa stationer: A., B., C., — E. och F. Er station, belägen mellan C. och E., heter förstås D. Nu vill ni tala med hr. Y. i A. Alltså, telefonisten lar två mellanstationer att passera för att komma fram till A.

Ponera nu att A. har samtal till alla de öfriga stationerna — för att ej allt för mycket skrämna er, skola vi säga: endast ett samtal till hvar station — och alla äro begärda ungefär samtidigt med ert. Liknande är förhållandet med B. och dito med C. Från F. och E. kunna vi också frukta samtal, men dessa blifva er till hindrens endast i det fall att de transitera er central. Vi vilja nu räkna efter. För att »gå i ordning med frågorna», börja vi med A. och gå först i ena riktningen. Vi få då $5 + 4 + 3 = 12$ samtal, som rivalisera med ert. Vidare tänka vi oss att i motsatta riktningen F. och E. hvardera har ett samtal till hvar och en af stationerna C., B. och A., således

3 + 3 = 6 samtal. Ändtligen har C. ett samtal till B. och ett till A. samt B. ett till A., summa 3. Hvad blir nu resultatet? 12 + 6 + 3 = 21. 21 samtal, 21 nya möjligheter till hinder för ert samtal, förut 5. Alltså 26 samtal, hvilka äro beställda före eller samtidigt med ert. Försök nu att helt modigt »se olyckan i ögonen» och tänka er det värsta! — Hvarje samtal räcker 6 minuter, och ni får vänta till sist. 26 × 6 minuter = 156 minuter, eller 2 timmar 36 minuter — en lång väntan! Och ni, som är så otålig att få höra »om hafren stigit.» Det är verkligen högst beklagligt, men — hvad vill ni man skall göra åt saken? Och för öfrigt, kanske att en abonnent där nere i A., en af de 26, som begärt samtal, och som får vänta nästan lika länge som ni, kanske väntar han hela tiden med sorg i hjärtat på tillfälle att per telefon hemkalla en bror eller syster till en anhörigs sjuksäng. Det finnes större intressen här i lifvet än edra »hafreintressen», men nu tänker ni naturligtvis bara på er själf och edra affärer.

»Det är för eländigt, att det ens skall kunna bli tal om att vänta så där länge,» säger ni. Kan väl så tyckas. Och i den tanken, att 3 minuters-samtal väl hädanefter torde komma att bli de vanligaste, ligger föga tröst, ty, hvad samtalens sålunda förlora i längd, det komma de att vinna i mängd, och så bli linierna lika mycket upplagna som förut. Nej, låtom oss i hoppet skåda kommande dagar, en gyllene tid, då hvarje abonnent har sin egen ledning till Stockholm, Upsala o. s. v., och då alla »strider» med »de rysliga telefonisterna» höra till — en öfvervunnen ståndpunkt. Men till dess — må hvar och en bemanna sig med tålmod! —

Min häste hr W! Vill ni litet höra, hur det låter, när den lilla telefonisten arbetar och knogar för er skull. Ty ett arbete är det, det är visst och sant. —

(Forts.)

Ur notisboken.

Vid hofvet presenterade damer. Drottningen gaf i lördags å nyo cour med presentation för därtill kallade damer, hvarvid friherrinnan Lars Åkerhielm presenterade fröken E. Åkerhielm; grevinnan Alice Gyldenstolpe presenterade friherrinnan Trolle, född Leijonhufvud; fru Stråle, född Lindencrona, presenterade grevinnan Philip Klingspor, född Sjögræn, fröken Marianne Klingspor, fröken Amelie Klingspor; grevinnan Fredrik Wachtmeister, född af Ugglas, presenterade friherrinnan Carl Leubusen, född Sörensen; fru Ottilia Silfverstolpe, född Meurman, presenterade fru Svedelius, fru Karin Silfverstolpe, född Westrin; friherrinnan Charlotte Falkenberg, född Silfverstolpe, presenterade friherrinnan Fredrik Falkenberg, född Svedelius, fröken Märtha Belfrage; öfverstinnan Bergenstråhle, född Lagerbielke, presenterade fröken Hedda Bergenstråhle; grevinnan Lagercrantz, född Sparre, presenterade fröken Sigrid Lagercrantz och fröken Hedvig Leijonhufvud; friherrinnan Gripensstedt, född Ankarcrona, presenterade friherrinnan Ette Coyet, född Cederström. Utländsk dam: madame la vicomtesse de la Villestreux.

*

Drottningen och sjuksköterskorna. Drottningen hade i söndags i sin våning å k. slottet samlat samtliga i staden varande lediga sjuksköterskor och elever från Sofiahemmet, och erhöilo de af dessa sistnämnda, som avslutat sin lärokurs, af drottningen sina tjänstemärken. Efter en kort religiös betraktelse af hofpredikanten Beskow ställde konungen på drottningens vägnar till de församlade sköterskorna några förmanande och uppmanande ord. Därefter serverades förfriskningar, och fingo samtliga sköterskorna bese slottsvåningarna.

*

Tidigt skördad. Den 17 d:s afled i Gamleby fröken Ebba Liedbeck i en ålder af endast 19 år. Den aflidna var dotter till veterinärläkaren Liedbeck i Uddevalla. Faderlös vid 14 år, begaf hon sig ut i världen att bryta sig en bana. Efter med heder genomgången lärokurs vid Palmgrenska skolan och fröken Brunsons väfskola i Stockholm och försedd med de vackraste betyg om sin sällsporda skicklighet sökte och erhöil hon våren 1894 plats som väflärlarinna vid Östergötlands kvinnliga högskola. Och den glänsande utställning af eleverbeten, som denna skola vid sin se-

naste avslutning kunde uppvisa — kanske den vackraste man där skådat — vittnade ojäfaktigt om den unga lärarinnans skönhetsinne, arbetsförmåga och undervisningsskicklighet. Under hösten har hon varit anställd vid fröknarna Holmbergs pension å Bergsäng. I Gamleby, dit hon reste att fira julen hos släktingar, angreps hon af lunginflammation med recidiv, hvilket efter 23 dygns kamp mellan lif och död bröt hennes ringa motståndskraft. Hon sörjes närmast af en fattig moder och två syskon. Och talrika äro de vänner och elever, hvilka i kärlek och innerlig tacksambhet skola gömma minnet af den hjärtevarma, trofasta unga kvinnan. Hon var den vackraste föresyn för sina medsystrar.

Teater och musik.

Kungl. operan. Den andra i ordningen af musik-årets allt för sällsynta symfonikonserter gick i lördags af stapeln inför en så godt som fullsatt salong. Till åminnelse af den för ej länge sedan aflidne tonsättaren A. Rubinstein upptog programmet ett par af dennes kompositioner, nämligen uvertyren till op. »Dimitri Donskoj», ett af hans ungdomsarbeten, samt en violinkonsert (op. 46) af ganska stort intresse med en verkligt anslående mellansats. Violinkonserten utfördes för orkester af hr *Aulin*. Ett par tonbilder för orkester af hr *Andreas Hallén*, kallade »Ålfdans i månskenet» och »I skymningen vid brasan», båda under den gemensamma titeln »Om hösten», gäfvö ytterligare vittnesbörd om den framstående kompositörens fortgående utveckling.

Konsertens första afdelning afslöt med en ny komposition af hr *W. Stenhammar* för baryton och orkester till skalden Levertins dikt »Florez och Blanzeflor». Ett klangfullt och rikt orkesterackompanjemang beledsagade den melodiosa sångstämman, som vackert tolkades af hr *O. Lejdström*. Programmets hufvudnummer utgjordes af Beethovens tredje symfoni, den härliga Eroican, som man ej nog ofta kan få höra. Den erhöil liksom öfriga nummer ett alldeles förträffligt utförande under förste hofkapellmästaren *Nordqvists* säkra och lugna ledning.

I morgon, lördag, bjuder k. operan på en märklig nyhet, nämligen Mascagnis opera »Vännen Fritz», hvilken redan med framgång uppförts på de förnämsta operascener. Hufvudrollerna innehafvas af fröken Holmstrand och fru Linden samt hr Ödmann och Johanson.

K. Dramatiska teatern har beredt hufvudstadens teatervänner ett synnerligt nöje genom repisen af Sardous underhållande komedi »Dora» med fru *Helfrid Kinnmansson* som gäst i den exotiska markisinnan de Rio-Zarés roll. Den orignella. i de finaste detaljer utmejslade figur, som den utmärkta konstnärinnan engång skapade af Doras äfventyrliga fru mamma, lefde i friskt minne hos vår publik och befanns i intet ha förlorat något af sin omedelbarhet och drastiska verkan. Hvad som nu ytterligare förläner stycket intresse är fru *Hartmanns* briljanta framställning af Dora, hvilken vunnit mycket i värme och naturlighet sedan 1890 års försök i samma väg. Hr *Fredriksons* Favrolle tillhör hans allra bästa skapelser, och fru *Fahlman* — grevinnan *Zicka* — fru *Hoving* — prinsessan *Bariatine* — hr *Palme* — de *Maurillac* — samt hr *Thegerström* — van der *Kraft* — förtjäna samtliga loford för sina insatser till det gynsamma totalintrycket.

Dramatiska teatern skulle på torsdagen i denna vecka för första gången uppföra Anna Wahlenbergs 1-aktskomedi »Stackars flicka» med fruarna Hartmann och Hamrin.

På **Södra teatern** tyckes en dämonisk yra ha gripit direktionen, och knappt har lilla »Fru Hin» dansat ut från tiljan, förrän »Hin Onde i hvardagslag» gör sin entré i svafvelångor och bengalisk belysning. Det är en ganska verksam och lustig, om ock ej just så originell idé, hvilken ligger till grund för detta nya »svenska original». På premiären hade författaren blygsamt anlagt anonymitetens mask, men efter den ganska bullrande framgången — synnerligen från raderna — lät han den falla och trädde fram som en gammal bekant: hr *G. af Geijerstam*. Han senaste produkt tyckes alltså ej sakna en del betingelser att bli ett omtyckt folklustspel — och det är vackert så.

Rollerna äro också skickligt afpassade efter teaterns krafter. Herr *G. Bergström* en äkta man »på viften», fru *Fornell* hans kavata äkta hälf,

fröken *Lindzen* en som allra sötaste lilla fästmö, hr *Lambert* en vederbörligen idiotisk ung friare, ett par fin-de-siècle-snobbar i gestalt af hr *Hirsch* och *Ander* och så till allt detta »den lede» själf som »påbröd» i hr *Ekelunds* röda frack — hvad kan man väl ytterligare begära! Om inte möjligen litet mera esprit hos författaren. Men tyst... vi skola tala sakta därom.

Henri Marteau gaf i tisdags åter en konsert härstädes, äfven nu inför fylld salong i Musikaliska akademien. Han spelade på denna konsert som hufvudnummer Sindings sonat (c-dur) för piano och violin och rönt såväl efter den charmanta andantesatsen som efter den präktiga finalen det lifligaste bifall. För öfrigt utfördes åtskilliga här förut ofta hörda nummer såsom Schuberts serenad, Wieniavskis mazurka och air russes samt Vioutemps polonäs m. m. Ackompanjemanget sköttes förtjänstfullt af en ung fröken *Andersen*. Ett par franska sånger tolkades högst förträffligt af fru *Sterky*.

Ytterligare en konsert gifves i afton, fredag.

Oupplösliga band.

Novell för Idun

af

Sylvia.

(Forts.)

»Den här paciencen lade en af hoffrökerna hos Sophia Albertina och prinsessan var ibland road att se på,» sade tant, där hon på divansbordet bredde ut en kortlek.

Den ädla prinsessans exempel inverkade icke det ringaste på mig, och med en temligen intresselös blick höjde jag mitt hufvud, där jag satt lutad öfver en blå atlassolfjäder, på hvilken jag målade ett herdestycke.

»Hvilken af tiorna bör jag flytta bort?» frågade hon och jämkade sina halfhandskar, som hon i hvardagslag gärna bar och hvilka troligtvis voro ett godt skydd för hennes händer. De voro smala och vackra, och hon rörde dem med det sirliga behag, som anstod dotterdottern till en af den gamla regimens hofdamer.

»Tag den närmaste,» svarade jag och lutade mig åter öfver målningen.

»Du förstör ögonen, Gabriella,» sade hon otåligt. »Det skymmer ju redan.»

»Arbetet brådskar och min handkassa är tom.»

»Men tänk om någon skulle komma underfund med, att det är du som...»

»Inte är utan artistiska anlag,» föreslog jag.

»Jag säger endast,» hon såg med en viss skygghet bort till de väggdekorationer, som prydde vårt förmak, förtjusande fantasigrupper, hvilka, tack vare gamla traditioner och tants barndomshågkomster, hade något af förgångna århundradens smak. »Tänk om någon skulle få veta, att det är du som...»

»Än sedan? Arbetaren är sin lön värd.»

»Jag förstår inte nyare tidens åsikter,» sade hon snävt. »Ingenting generar... ingenting anses opassande.»

»Inte när det gäller en dylik fråga som denna. Man behöfver arbeta och man gör det. Ingenting är enklare. Jag har emellertid tänkt på de ord tant i går kväll sade till mig och... jag är verkligen så romanesk, att jag inte utan kärlek ämnar gifta mig. Öfverste Adlers frieri i all ära, om ett sådant är påtänkt, skall jag nog förstå undvika det. Hvad Gösta von Herbert angår så,» oakadt all själfbehärskning, kunde jag vid uttalandet af hans namn knappast tillbakahålla mina tårar, »om han anser det fördelaktigast för sig att dra sig tillbaka, så skall jag inte söka

hålla honom kvar... Emellertid fattar jag mycket väl, att tant har svåra bekymmer... för att på ett verksamt sätt lätta dem, lägger jag egentligen inte två strån i kors och därför...»

»Ella, Ella, har jag väl någonsin klagat?» ropade hon, och hennes förebrående blick träffade mig rakt i hjärtat. Jag kastade bort penseln och satte mig bredvid henne.

»Då jag inte kan göra ett fördelaktigt parti,» sade jag, »och således inte kan bli försörjd på ett sätt, som öfverensstämmer med tants önsningar, men det ändå är min plikt att minska bördan, så har jag tänkt... Uppriktigt sagdt, jag skulle gärna vilja ha en passande plats.»

Tants runda ögon blefvo ännu rundare. »För bourgeoisens döttrar äro passande platser ett passande mål. Men för en fröken Hägerklo?» hon höjde lätt sina axlar, i det hon fortfor: »jag trodde mig ha uppfostrat dig i de principer, som gällde, då jag själf växte upp. För alla klasser var då kvinnans verksamhet kvinnlig, och man skrattade af hjärtans inst åt fru Lenngrens: 'en lärd i stubb'.» Tants hufvud darrade, och hon gjorde ett synbart bemödande ett återvinna det lugn, hvarmed hon ansåg att en dam af värld städse borde uppträda. »Andra tider, andra seder, jag medger det,» fortfor hon. »Ännu hör det likväl till sällsyntheterna, att damer af börd äflas om manliga sysselsättningar...»

»Min sysselsättning behöfver väl inte vara manlig... som lärarinna i en skola till exempel? Då jag lämnade Noregård...» Min röst var beslöjad af tårar. Tanken på Noregård... på farbror Gabriel, som där uppfostrat och

vårdat sig om mig... på Magnus, hans son, hvars välvilja jag dock aldrig synnerligen vunnit... allt det förgångna med dess fröjd och smärta trängde sig på mig, och med kväfd sinnesrörelse upprepade jag: »då tant och jag lämnade Noregård, så ansåg ju kusin Magnus, att jag fått tillräckliga kunskaper för att försörja mig själf.»

»Tala inte om Magnus, han står utom civilisationen!» ropade tant och sköt undan kortleken. »Hur har han väl respekterat sin fars önsningar?... Jag har verkligen svårt att förlåta Gabriel, som inte bättre sörjde för din framtid... Han borde alltid ha tänkt på möjligheten, att Magnus ännu vore i lif, och därefter gjort sina dispositioner... men att låta dig i årtal tro dig vara en rik arftagerska...»

»Det gjorde jag visserligen... Till och med då den rätte arvingen uppstod ifrån de döda, hyste jag vissa förhoppningar...»

»Förr eller senare skall han väl kanske låta tala med sig...»

»Tant är åtminstone outtröttlig, men...»

»Trägen vinner... hvem vet hvad framtiden kan ha att bjuda... Se så, inte något vidare tal om platser och dylikt, vi dra oss ju fram tämligen bra, och våra små bekymmer stå inte att läsa utanpå oss... Emellertid skulle vi ha slupit från bråk, om endast Gabriel för din räkning placerat något kapital, som tryggt din framtid.»

»Om han det hade gjort!»

En känsla af namnlös oro sammanpressade några sekunder mitt bröst, ty genom denna uraktlåtenhet, skulle mina drömmar om lycka troligtvis aldrig förverkligas. »Man får finna sig i sitt öde,» tillade jag.

»Det är godt och väl,» muttrade tant, i det hon makade sig högre upp mot soffhörnet. »Men jag förebrår mig ständigt, det jag inte gent emot Gabriel mera bestämdt påyrkade...»

»Låt oss inte tala om det förgångna!»

»Jag vill bara säga... hm... som du vill då, petite,» och hon drog mig intill sig, medan hon bekvämt lutade hufvudet mot en kudde.

På detta vis sutto vi en stund tigande bredvid hvarandra, och om också tant haft lust att vidare orda om ett ämne, som ständigt lekte henne i hågen, så efterkom hon dock för denna gång min önskan, hvilken jag måhända uttalat på ett häftigt och afgörande sätt.

(Forts.)

Rättelse: I biografien öfver B. S. Raab i förra numret står på andra sidan, första spalten, ungefär midt i spalten: »innan de sedan alla bildade egna barn» — skall vara: »innan de sedan alla bildade egna hem» o. s. v.

Innehållsförteckning.

Ellen Lundberg, f. Nyblom; af *Daniel Fallström*. (Med porträtt). — Två dikter, prisbelönade af Svenska Akademien; af *Ellen Lundberg*. — Våra gamla; af *Laura Fittinghoff*. — Iduns julnummer 1895. — En kvinnlig vetenskapsresande på katedern. (Med porträtt af Astrid Naess.) — Från Iduns läsekrets. — En bröllopsdag; skiss för Idun af... i. — »De rysliga telefonisterna»; några bittra erfarenheter af en *Kvinnlig telefonist*. — Ur notisboken — Teater och musik. — Upplösliga band; novell för Idun af *Sylvia*. (Forts.). — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge*.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

För att på gissningarnes fält
Ge uppslag — det tillhör min vana—:
På prof jag ofta män'skor ställt,
Kan ofta deras lifslängd ana.

Fast skoningslöst det syns ibland,
Jag mönstergildt dock allt behandlar.
Hvart skröpligt lif jag tar om hand,
Jag till ett bättre snart förvandlar.

Jag gifver akt på hvarje fall,
Tar aldrig in dock, när det kniper,
»Allt klippt och skuret vara skall»
Är en af mina grundprinciper.

Men för att få't att gå ihop,
Jag måste lägga ut helt ringa.
Min »skörd» nog komma kan i rop,
Men lagrar skär jag likväl inga.

Och därför, när jag gjort min plikt,
Då kan det min förundran vålla,
Att andra vill ta' vid så kvickt,
Och släpa allt hvad tygen hålla.

Att nu ni gissat hvem jag är,
Därpå jag hvad som helst kan våga,
Men hvad jag i mitt sköte bär,
Det blifver här en annan fråga.

Ett erkänt svagt och böjligt ting.
Och en som sig i stoffet rullar.
Ett föremål för mycket spring.
En hel hop smått, som man förtullar.

På hvarje plagg, hvad finner man,
Så ock på hästen uti stallet.
Hvad man med honom därför kan,
Hur man sig känner efter fallet.

En gnagande och talrik släkt.
En glänsande och hårdnad yta.
Hur går i allmänhet hvar knekt.
Hvad äger också liten gryta.

Ett moln ur hvilket aldrig dock
Det hvarken duggar eller rägnar.
Hvem än bär krona och än lock.
Hvem mången utsikt grannt inhägnar.

Från djurens rike en produkt,
Som dock af män'skor fabriceras.
Hvem uppå håret kan få bukt.
Hvarefter stundom annonseras.

En muskelstark extremitet.
Af vänlighet och ömhet ytring.
Så namnet på en grannplanet.
Samt utaf stenar sammangyttring.

En kronas allra första grund.
Hvad segelmakarn på ett segel.
Hvad sällan äro katt och hund.
Hvad man sig kan uti en spegel.

Hur mången lifsåskådning är.
I många verk föreningsbandet.
Hvad hvarje stol siratligt bär.
Hvad ofta går på torra landet.

Hvad mången finnes uti lump,
En viktig sak i matsäcksskrinet.
En liten farkosts enkla pump.
Och hvari går så fort porslinet.

F. M. C.

Charad.

Mitt *andra* bakfram
Och mitt *tredje* rätt
Mitt *första* nångång
En mitt *andra* sett

Uti en sinnesstämning, dyster, tung,
Där ligga tyst och öde, klädd med
ljung,
Då hafver ni måhända tänkt som så:
»Emellan oss mitt *hela* tyckes rå.»
F. M. C.

Ifyllningsgåta.

Ifyll rätta bokstäfver i stället för
stjärnor, så bilda begynnelse- och
slutbokstäfverna tillsammans en na-
turföreteelse.

+ da +
+ me +
+ ra +
+ ka +
+ tar +
+ ank +
+ du +

B—r—o.

Konsonantförändringsgåta.

Med *t* ett verktyg, som i »arken»
Hos fader Noak redan fanns.
Med *s* hvad uti herrgårdsparken
Bör finnas om den rätt får ans.
Med *r* af plagget som du fällt
En större eller mindre bit.
Med *l* hvad deladt dock har vållat
Båd' afund, ovänskap och split.
Med *h* hvad ingen än fick spara,
Som strå till arbetsstacken drog.
Med *b* en länk som mjuk kan vara
Men ock ibland odräglig nog.
S. L.

Ordförvandlingsgåta.

Rock fal = ett slags lyse.
Menu är ni = ett konungarrike.
Ris allyma = en växt.
Ön oj ennog = en fisksort.
Sorg ves böl = en stad i Sverige.

Mora kerna = en maträtt.
Tok get il = ett djur.
Klunga ek = en värmeapparat.
Trossa nak = en stad i Ryssland.
Mia ref = ett mansnamn.
Grin ax öl = en fisk.
Drif rek = ett mansnamn.
Snyr rig = en maträtt.
Karet = något som finns på alla båtar.
Ros gin hönn = ett djur.
Sara kazia = ett mansnamn.
Enug ali = ett fruntimmersnamn.
Rot ren lej = en stad i Sverige.

Begynnelsebokstäfverna bilda nam-
net på en författare.

S. K—g.

Lösningar.

Charaden: Klöfverdam.

Länkgåtan: Tennessee; Te—en—tenn—ess—esse—se.

Bokstafsyrkanten:

S M Ö R
M A R K
Ö K E N
R E N A

Ifyllningsgåtan: Wollenhaupt; 1) Wexiö, 2) ostra, 3) lilja, 4) lyfva, 5) Erika, 6) nypon, 7) nyena, 8) Asien, 9) Ulrik, 10) pater, 11) trana.

Kapseloåtan: Oder, Medien, Sevilla, Ida, Indien, Natal, Wien, Paris, Alvastra, Madrid, Linköping.

Kvadratgåtan:

I D U N
D A T O
U T A N
N O N A

Mosaiken: 1) Nikotin, 2) yrväder, 3) pastilj, 4) ortrupp, 5) Natalia, 6) borgfru, 7) ljusax, 8) obekant, 9) murklor, 10) maskros, 11) anlitad.

PICOTS TVÄTTPULVER
Öfverträffar alla andra tvättmedel!

»Lessive
Phenix»

Klorfritt!
Praktiskt!
Billigt!
25 guldmédaljer

Säljes i $\frac{1}{4}$ -, $\frac{1}{2}$ - och $\frac{1}{8}$ -kilo-paket med beskrifning & hvarje paket.
Representant för Sverige: Carl R. Matton, Stockholm.
Talrika ombud i landsorten.